

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

НЕБОЖАК АНАСТАСІЯ РОМАНІВНА

Допускається до захисту:

в.о. завідувача кафедри
журналістики та соціальних
комунікацій, канд.політ.н.,

_____ С.В.Бондаренко

« _____ » _____ 20__ р.

**«СВЯТКОВО-ОБРЯДОВА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ: ТРАДИЦІЇ ТА
НОВАТОРСТВА»**

Спеціальність 061 Журналістика

Випускова робота (медіа-проект)

Керівник:

Чорнодон Мирослава Іванівна., доцент кафедри
журналістики та соціальних комунікацій

Оцінка: ____ / ____ / ____

(бали за шкалою ЄКТС/за національною шкалою)

Голова комісії: _____

(підпис)

ВСТУП

Український народ має багату й оригінальну культуру, надбану численними поколіннями. Вона закладена в українських звичаях, святах, обрядах, фольклорі.

«Про Свята»— це медіа-проект у якому зібрані відомості про святково-обрядову культуру України сьогодення. Він демонструє можливість збереження традицій предків в сучасних реаліях. Адже традиції, звичаї і обряди об'єднують минуле і майбутнє народу, інтегрують етнічну спільність людей у високорозвинену сучасну націю.

Актуальність проекту. Проект розкриває необхідність піднесення українських народних традицій, що сприятиме формуванню національної свідомості і самосвідомості, світогляду, патріотизму, глибокої поваги до споконвічних традицій свого народу. Показує модифікацію святкової культури українців під впливом традицій та звичаїв іноземного походження. У сучасних умовах святкові традиції і звичаї національних спільнот України побутують і відтворюються в різних середовищах і з різною мірою інтенсивності. Проте у проекті виокремленні саме ті свята, які користуються популярністю та зацікавленістю мас по всій Україні.

Мета проекту розповісти про популярні в Україні свята, їх історію виникнення та походження свята, незвичні традиції, цікаві факти та особливості святкування. Пропагування українських народних традицій.

Об'єктом проекту є необхідність дослідження та вивчення сучасних традицій, звичаїв та святкових обрядів українців. Розглядали основні річні народні свята, а також супутні ним звичаї та обряди, що збереглись від самотніх форм народних розваг.

Предметом медіа-проекту є святково-обрядова культура України сьогодення.

Святково-обрядова культура України базується на давніх ритуалах і традиціях, позначених звичаєвим правом, і поєднаних з офіційними церковними вятами та обрядами в них, окреслених церковним або канонічним, правом. Дохристиянські звичаї гармонійно переплелися з релігійними, утворивши обряди, які ми маємо на сьогодні: колись Різдво припадало на свято зимового повороту сонця, вісника врожаю та щастя, про що й співається у колядках. У них переплелися мотиви хліборобські, військові, казково-фантастичні, весільні та біблійно-релігійні. Календарна обрядовість реалізуються через систему народних календарних свят і обрядів, які об'єктивують соціокультурні цінності нашого народу. Обряди охоплюють все життя людини від народження до смерті. Тривала історична функціональність родинних традицій, свят і обрядів конкретного народу є свідченням його духовної та фізичної живучості, цивілізованості, культурної витривалості, доцільності існування у світовому просторі.

ОПИС ПРОЕКТУ

Про Свята – це проект про традиції, звичаї та свята сучасної України. У проекті зібрані найцікавіші відомості та факти про святково-обрядово культуру українців.

Святковий календар нашої країни вражає своєю ідеологічною еклектичністю, наявністю пам'ятних дат і подій різноманітного змісту і походження. У ньому суперечливо поєдналися і співіснують релігійні та світські, політичні та культурні, національні та міжнародні, селянські та міські традиції. Тому так важливо зібрати та опорядкувати в єдиний проект інформацію про сучасну святково-обрядову культуру України.

Проект опублікований на сторінці в соціальній мережі Інстаграм. Складається з 12 публікацій, про такі свята: День Народження, Весілля, День Матері, День Батька, Новий рік, Великдень, Різдво, День Захисника України, День Святого Валентина, День Незалежності, Колядки, Щедрівки, Трійця, День Праці та інші.

Національні свята, традиції, звичаї – своєрідне сховище нашого генофонду. Проте розвиток мас-медіа, глобалізаційні процеси зумовлюють взаємовплив, взаємопроникнення інших святкових культур на терени регіону, зумовлюють упровадження традицій проведення нових свят (Хеллоуїн, День Святого Валентина тощо). Наведені дані свідчать про необхідність збереження народної обрядовості, аби під впливом іноземних традицій не втратити духовних надбань предків. Тому сьогодні так актуально вивчати традиції святково-обрядової сфери та її об'єктивації у календарно-обрядовій культурі.

Цільова аудиторія проекту молодь та люди старшого віку, які цікавляться святами, звичаями та традиціями. Таким чином, проект популяризує соціокультурний досвід українців, пропагує духовні надбання. Пропагування українських народних традицій дає широкі можливості для відродження духовної культури і гуманістичних ідеалів національної самосвідомості молоді, для

збереження ментальності народу, увічнення специфічного, самобутнього, що є в кожній нації.

Проект орієнтований в основному на молоду аудиторію, тому при його створенні було враховано усі ключові елементи: обрано популярну соціальну мережу серед молоді, використано сучасні банери, простий стиль мовлення у текстах тощо. У дитинстві й підлітковому віці діти багато народних традицій сприймають ще не усвідомлено, в ігровій діяльності, що сприяє легкості й безпосередності їх засвоєння. В цьому й полягає особлива роль народних традицій, за допомогою яких значною мірою формується особистість. Це водночас є змістом, умовою і формою як національного, так і загально людського виховання. Адже особливості національного виховання можна передати лише змістом і засобами національного, що надає оригінальності й неповторності у соціалізації дитини.

У наш час ця проблема потребує уваги. Однак, вболіваючи за відродження національних традицій, легко впасти в крайність, обмежити себе й своїх дітей, освіту й виховання звуженим світом власних егоїстичних потреб та інтересів. І навпаки, нехтуючи національним, історією, культурою й традиціями рідного народу, прагнучи всесвітньої універсализації людини під машкарою інтернаціоналізму чи так званих загальнолюдських цінностей, можна втратити і батьківщину, і себе як особистість. Сучасна цивілізація може зовсім позбутися майбутнього, якщо вона не знайде глибокого обґрунтування моральним принципам, традиціям, орієнтаціям, вимогам, нормам.

Для справжньої духовності немає минулого, тому і треба оцінювати всю духовну спадщину, беручи з неї для майбутнього найпрекрасніше, найдійовіше. Необхідно звернутися до традиційної нормотворчості, котра проявляється у народних світоглядних настановах на мораль, ідеали, звичаї, традиції, обрядовість, фольклор, тобто на духовний світ народу. Український народ вбачав основну мету виховання у тому, щоб навчити кожного бути людиною.

ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Основною платформою для проекту «ПРО СВЯТА» було обрано сторінку в соціальній мережі Інстаграм. Для приваблення цільової аудиторії створили рекламний пост, анотацію проекту. В наслідок якої на сторінку підписались жінки та чоловіки, віком від 13 до 54 років. Для того аби сформувати список найпопулярніших свят серед них було проведено опитування, що дозволило виділити популярні серед аудиторії свята.

Ілюстрації до матеріалів оформляли в єдиному стиліза допомогою програми фотошоп, використовуючи стокові зображення з правом на використання. Основні кольори банерів синій, блакитний. Шапку профілю оформили в характерному для Інстаграм стилю, з коротким описом проекту.

Текстові частини матеріалів різні за розміром та оформлені в стилі соціальної мережі в якій просувались за для більших охоптів. Для створення постів було зібрану найактуальнішу та цікаву інформацію з книг, статей, наукових публікацій тощо. Матеріали написані простою мовою, щоб «легко» читались. Текст розділений на абзаци, в деяких матеріалах на підрозділи.

Додатково для зацікавлення аудиторії проводили вікторини та опитування у сторіс. Як результат проєкт набрав понад 400 підписників та 2000 переглядів. Пожвавлений інтерес до обрядово-звичаєвої культури нашого народу є свідченням потужності процесів його духовного відродження. Повернення давніх традицій і впровадження традицій новітніх — один зі шляхів державного поступу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Весільні звичаї та обряди на Україні. За ред. В.Борисенко., 1988. 189 с.
2. Дідух: Свята українського народу. За ред. В.Скуратівський.,1995. 272 с.
3. Етнонаціональний розвиток України. Терміни, визначення, персонал. За ред. Ю. Римаренка., Ф. Кураса., 1993.- 188 с.
4. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. За ред. О.Воропай., 1991. 450 с, 445 с.
5. Культурні традиції календарної обрядовості. За ред. Т. Поляшенко., 2012.
6. Купальська обрядовість на Україні. За ред. Ю.Климець., 1990. 142 с
7. Місяцелік. Український народний календар. За ред. В.Скуратівський.,1993. 207 с.
8. Нариси народної весільної обрядовості в Україні. За ред. Н.Здоровега., 1974. 159 с.
9. Слов'янська міфологія. За ред. М.Костомаров.К., 1994;
- 10.Українська відьма: Нариси з української демонології. За ред. В.Милорадович. К., 1993.
- 11.Українська національна школа . За ред. С.Русова., 1991. С. 44.
- 12.Українські народні свята та звичаї. За ред. І.Нечуй-Левицький., 1993. 112 с.
- 13.Українські символи. За ред. М. Дмитренко.К., 1994.140 с.